

16. El Cid

(imnebbha mill-film bl-istess isem)

El Cid habb lil Ximenes, u mhabbithom
safja sal-qiegh daqs il-kristall li jaqsam
go seba' lwien id-dawl li jghaddi jiddi
minn gewwa fih.

'Mma d-dinja ma tiflaħx l-imħabba safja,
u tagħmel mill-ahjar sabiex tifriddha;
fl-ghajnejn tal-maħbubin mhux ferħ trid tara,
'mma dmugh tad-demmm.

U Alla ta' kull tant donnu li jaqbel
m'ghemil id-dinja, u jzomm il-qlub mifruda,
u b'xejn ma tqanqlu sabiex jerfa' sebghu
ħa jgib il-ghaqda.

El Cid kien sejjer fil-kastell ta' hatnu
ghax kien wasal it-tieg; izda fi triqtu
sab gilba Mori qieghda tahraq knisja
ta' raħal ckejken.

U hebb għalihom, tahom xebgha kbira
flimkien ma' shabu, u 'l dawk li baqghu ħajja
qabathom prigunieri u lilhom rabat
kollha ma' madmad.

In-nies riedet toqtolhom mingħajr ħniena;
u l-messaġġier tar-re ried lilhom jieħu
imkaxkra lejn il-ħabs, sabiex kif jixraq
jigu maqtula.

El Cid kien kavallier ta' mingħajr tebgha;
kellu saħħa tal-id, u saħħa akbar
tal-moħħ u l-qalb, u kien jaf jara 'l bogħod,
u kien jaf jahfer.

Minflok insara u Mori li jiggieldu
b'pika tal-mewt bejniethom, hu kien jara
Spanja magħquda, fejn l-insara jistghu
jghixu mal-Mori

Fil-paċi u l-ftehim, ta' veri aħwa
t'omm wahda – Spanja; wara l-bieb Ben Youssef
firda akbar kien jistenna biex jattakka,
u 'l Spanja jassar.

U flok lill-Mori qatel li kien qabad
gagħalhom jahilfu mħabba u obbedjenza
lejn Spanja u lejn ir-Re, ftehim u għaqda
u lilhom heles.

Id-dinja ma tiflaħx kull għemil nobbli,
tedha bil-piki, toghxa fil-vendetti;
u ikkundannat l-għemil t'El Cid u qalet
l'hu tradiment.

Akkużaw lil El Cid quddiem ir-Re;
u dak illi kien l-ehrex kontra tiegħu
u għajru traditur kien sewwa sewwa
missier l-għarusa.

Quddiem ir-Re biex jiddefendi 'l ibnu
resaq missier El Cid; kien hu li għajjar
giddieb quddiem kulhadd lil ħaten ibnu
u xellej falz.

Missier l-għarusa traditur ma' ibnu
għajru, u fuq wiċċu tah daqqa ta' ħarta.
El Cid talbu bil-ħniena u għarkopptejh
sabiex jirtira

Il-kelma traditur kontra missieru;
u meta m'għamel xejn, kellu jiddwella
miegħu fi dwell tal-mewt, u lilu tefa'
għaxi mal-art.

Ximenes daħlet, sabet lil missierha
fil-pont tal-mewt; iżda qabel ma spira
hu gagħalha twieghed li vendetta tagħmel
mill-għarus tagħha.

U sew minn dak il-ħin minn għewwa qalbha
Ximenes dlonk bdiet tarmi lill-imħabba
u taħzen fiha ta' bla tarf mibgheda
lejn l-għarus tagħha.

El Cid urieha li kien għadu jhobbha;
għamel għegubijiet b'riżq art twelidu.
Kien kollu għal ta' xejn; Ximenes riedet
vendetta biss.

U l-hondoq tal-mibegħda aktar twessa'
aktar ma għadda ż-żmien, u donnu Alla
kien qieghed jgħin sabiex aktar jitwessa'
u l-qalb tibbies.

Qamet kwistjoni bejn iż-żewġ rejiet
ta' Kastilja u ta' Navarra ta' min kienet
il-belt ta' Saragoża, u t-tnejn qablu
illi jaqtgħuha

Bi dwell sal-mewt ta' bejn żewġ kavallieri.
El Cid safa' magħżul biex ikun wiehed;
Ximenes zammet mal-għadu u xtaqitu
jisfa maqtul.

Ir-Re bagħat lil El Cid sabiex irażżan
tribù tal-Mori u jgagh' lha t-taxxi thallas;
El Cid telaq u sab illi l-kap tagħhom
minn dawk kien wiehed

Li kien heles mill-mewt, u l-hbiberija
bejniethom swiet biex demm aktar ma xxerred
u t-tribù wiegħdet has ta' taxxi u għaqda
mar-Re ta' Spanja.

Ir-Re ried li jindaħal biex Ximenes
ma tibqax tobghod lil El Cid, u gagh' lha
tizżewġu biex għal dejjem il-mibegħda
bejnhom tinqata'.

Ximenes iżżewġitu b'obbidjenza,
u mhux bl-imħabba; u l-ewwel lejl ta' żwieghom
qaltlu li kienet ippruvat biex toqtlu
u b'hekk hallietu,

U marret go kamritha, u hemm issakkret;
u l-għada telqet mill-kastell u marret
tghammar fis-skiet 'il bogħod go monasteru
mas-sorijiet.

U miet ir-Re, u wliedu bdew jiggieldu
kif jaqsmu s-saltna; regghet bdiet il-firda;
El Cid ghamel li seta' biex jghaqqadhom
u l-glued iwaqqaf.

U bhala kavallier ta' minghajr tebgħa
ma žamm ma' hadd, ghalkemm li ried, inxtara;
u spicča tturufnat, u harġet piena
ghal min jitimghu

Jew jghinu jew iraqqu fid-dar tiegħu.
El Cid b'kuxjenza safja qabad triqtu
bejn raba', bejn għoljiet, xmajjar, għadajjar,
flimkien maž-ziemel.

El Cid, x'fadal tagħmillek din id-dinja?
Serqet imħabbtek, tefgħet il-ħmieġ kollu
fuq unurek, ġabitek idek f'idek,
wahdek fit-triq!

Possibbli ma sirtx tobġhod lil di' d-dinja
u kull ma fiha? li għad fadallek xrara
wahda biss tal-imħabba ġewwa qalbek
lejn il-bnedmin?

El Cid kien jaf iħobb wisq aktar milli#
id-dinja tobġhod taf; jaf għadu jpatti
deni bil-ġid, u għadha tiġih ħniena
mill-bnedmin hutu.

El Cid wasal fuq għolja hdejn borg ġebel
fejn kien hemm kurċifiss bejn żewġt islaleb,
u taħt il-Kurċifiss b'idejn miftuħa
bejn l-art u s-sema

Kien hemm imġiddem jitlob belgħa ilma;
fil-qrib nixxiegħa ġġelben, izda saħħa
l-imġiddem ma kellux biex jasal hdejha;
kif ra 'l El Cid

Talbu li jmur jimlielu min-nixxiegħa.
El Cid m'għamilx bħan-nies; flok twerwer
mill-ġdiem u beza' li jitniġġes minnu,
flok ma tefagħlu

Il-ħaġar bhall-ohrajn biex jehles minnu,
qabad u tah il-bomblu tiegħu stess.
L-imġid dem, donnu mnebbah, qabeż qallu:
“Inti El Cid!

El Cid biss jasal s’hawn ġo Spanja kollha!”
Mis-sema fejn jinsab il-Missier Alla
ma felaħx iżjed jaħqar il-qalb nobbli
tal-kavallier.

L-ġheġubijiet u l-ġhemil kollu l’ ġhamel
b’riżq ir-rejiet u b’riżq ta’ Spanja kollha
ġhal Alla kienu xejn ħdejn jaġhti jixrob
lil dak l-imġid dem.

Qalb Alla tqanqlet, donnu qabad b’idu
lil Ximenes mill-bġhid, u ġabha f’daqqa
quddiem El Cid hemm taħt il-Kurċifiss
u ħdejn l-imġid dem.

“X’ġejt taġmel hawn?” qallha El Cid bil-ħlewwa,
“jien eżiljat, u post m’ġhandix fejn nista’
inżommok miegħi.” Wieġbet Ximenes:
“Meta hemm l-imħabba

“M’hemmx bżonn ta’ post; kull post hu post fid-dinja;
niġru flimkien mat-toroq u fil-wisa’;
l-imħabba tkun id-dwejra taġħna shuna
ma’ ġhonq it-triq!”

U tbewsu u tħabbu qishom l-ewwel darba,
u kif hedew, raw tifla żġhira mbissma,
qaltihom biex bil-lejl imorru jorqdu
fil-maħzen taġħhom.

U raqdu fuq it-tiben, l-ewwel darba
flimkien ta’ mara u raġel mindu żżewġu;
u Alla bierek dik il-laqġha taġħhom
b’żewġ bniet tewmin.

Is-sliem ġhalik El Cid! Ġhaddew elf sena,
u ismek ġhadu ħaj, maħbub fl-istorja;
l-eżempju tiegħek ġhadu ħaj biex jġhallem
is-sekli kollha!